

Održiva urbana mobilnost u Glavnom gradu Podgorica

Lazarela Kalezić

Rijeka, 21. januar 2023.

Podgorica SUMP

Plan održive urbane mobilnosti 2020-2025

- GIZ
- SUMP je usvojen u Februaru 2020.
- Akcioni plan sadrži sedamdeset-tri mјere.

PLAN ODRŽIVE URBANE MOBILNOSTI
GLAVNOG GRADA PODGORICA

Podgorica, Januar 2020

Urbana mobilnost: problemi

- Velika motorizacija
- Zavisnost od automobila
- Saobraćajne gužve
- Nedostatak parking prostora
- Neatraktivan javni prevoz
- Nedovoljno iskorišten potencijal aktivne mobilnosti
- Kontinuiran rast nezadovoljstva građana

SUMP: tematski stubovi

*Sveobuhvatno
planiranje održive
urbane mobilnosti*

*Racionalizacija
upotrebe putničkih
automobila*

*Modernizacija i
popularizacija javnog
prevoza putnika*

*Valorizacija
potencijala za
biciklizam*

*Povratak pješačenju
kao najzdravijem
načinu mobilnosti*

Podgorica SUMP: strateški ciljevi

Reorganizacija javnog transporta/Linijski prevoz putnika

Objavili smo u skladu sa odredbama zakona Javni poziv za povjeravanje obavljanja linijskog prevoza putnika u gradskim i prigradskim naseljima na teritoriji Glavnog grada

– Nažalost, ni nakon ponovljenog poziva, nismo dobili operatera koji bi ispunio postavljene uslove i kriterijume.

Modernizacija javnog prevoza

- Preusmjerili smo 2,000,000.00 eura iz gradskog Budžeta za nabavku 16 novih autobusa.
- Tokom 2022. godine, a u skladu sa Budžetom izvršili nabavku dodatnih 29 novih autobusa u vrijednosti od 4,000,000.00 eura.

Šta smo željeli?

- Pokrenuti potrebne promjene i poboljšati performanse autobusa:
 - Rampa za osobe sa invaliditetom
 - Klimatizacija
 - Besplatan WiFi
 - Upotreba energetskog pogona koji ima manje emisije i negativni uticaj na životnu sredinu
 - Prioritetne linije...

Šta smo uradili?

- Formirali smo 4 nove linije
- Izvršili reorganizaciju postojećih
- Analiziramo novi koncept
- Grad je formirao sopstveno preduzeće (dio postojeće kompanije "Putevi" d.o.o.) i toj je kompaniji, u skladu sa zakonom dodijelio na korišćenje 16 novih autobusa.

Javni transport kao izbor / IZAZOVI

- U skladu sa zakonom trenutno imamo 3 operatera od kojih su dva privatne kompanije;
- Ovi ugovori odnosili su se na održavanje 27 linija.
- CORONA
- Zbog povećanja cijene goriva cjelokupna situacija je bila komplikovana...
- Nedovoljna posvećenost/nedostatak svijesti o benefitima
- Finansijska sredstva/Vrijeme

Šta trenutno radimo ...

- Dodijelili smo i ove nove autobuse svojoj kompaniji "Putevi" d.o.o. ;
- Stvorili smo prostorne pretpostavke za operativno funkcionisanje preduzeća;
- Stvaramo organizaciono kadrovsku strukturu preduzeća;
- Vršimo efikasniju reorganizaciju trasa linija;
- Promovišemo linijski prevoz.

Unaprjeđenje infrastrukture

Opremanje stajališta novom
opremom

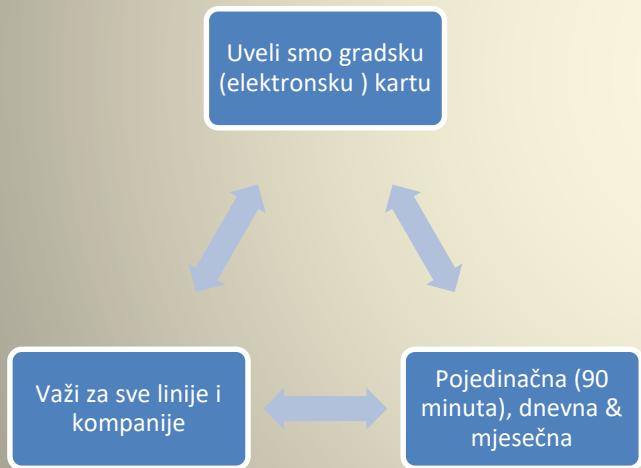
LED display

GIZ

Unaprjeđenje sistema e-karte/Klikbus.app:

- privilegovane kategorije

Alternativni prevoz

Promocija

- Podgorica je započela sa implementacijom Projekta "Podgorica na dva točka".
 - Organizovali smo sedam ciklusa subvencija za građane za nabavku bicikala.
 - Više od hiljadu građana obezbijedilo je ovo prevozno sredstvo na ovaj način.
 - Upravo raspisujemo osmi ciklus
- Strategija biciklizma.

Infrastruktura

- Parkinzi za bicikla su instalirana ispred institucija Grada i na drugim lokacijama.
- Na nekoliko gradskih saobraćajnica jedna kolovozna traka je promijenjena u biciklističku traku u oba pravca, a preostale trake su reorganizovane za korišćenje od strane automobila, sa ciljem unaprjeđenja uslova za korišćenje bicikla kao prevoznog sredstva.
- Izgrađen je most isključivo za bicikliste i pješake.

Biciklistička infrastruktura

Urbana mobilnost

- U Podgorici su izgrađena četiri **biciklistička koridora** ukupne dužine biciklističkih koridora iznosi cca 22 kilometara.
- **Biciklistička staza** je izgrađena i u Ulici Božidara Vukovića u dužini od 450m od strane Zagoriča.
- Pored navedenog, instalirane su **biciklističke trake** u oba smjera i ukupna dužine cca 3 kilometara.
- Na novom pješačkom mostu izgrađena je biciklistička staza ukupne dužine 300 metara (150 metara po jednoj strani)
- ...
- Nadalje, projektovana je nova biciklistička staza od gradskog naselja do Aerodroma.

Rekreativni biciklizam

- Glavni grad je označio i dvije **biciklističke rute** u prigradskim i ruralnim djelovima Podgorice, i to: Kučka ruta (Doljani – Medun - Ubli) u dužini od 15 kilometara i Pipersku rutu (Vezirov most – Duklja – Đurkovići – Drezga – Rogami) koja je takođe duga 15 kilometara.

Bicycle paths

Bicycle parks

Projekti

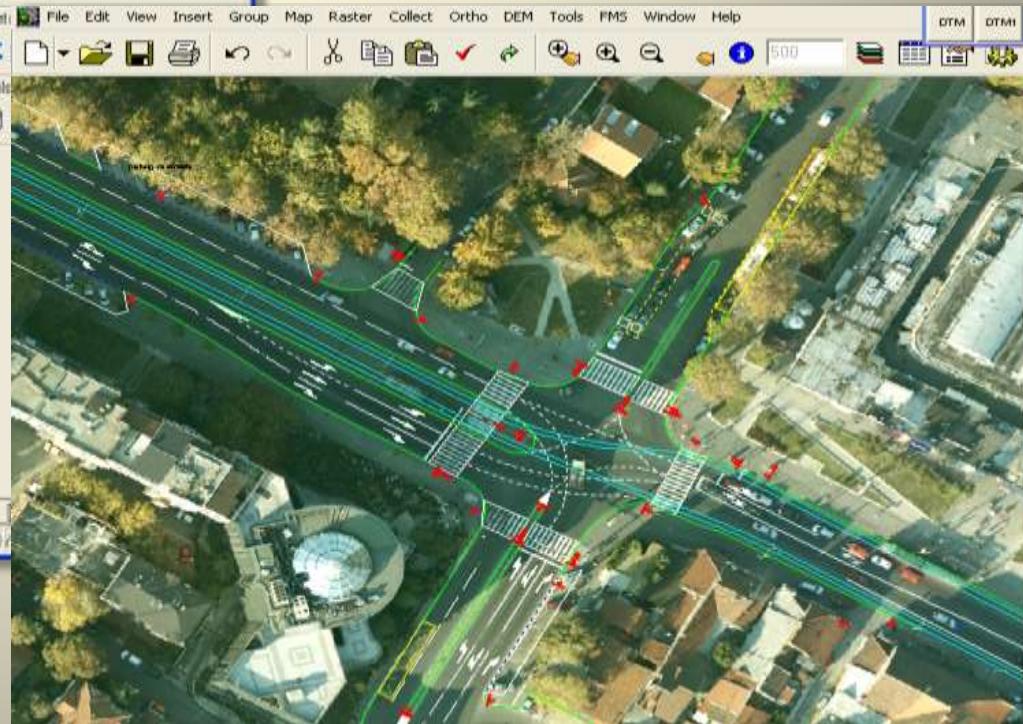
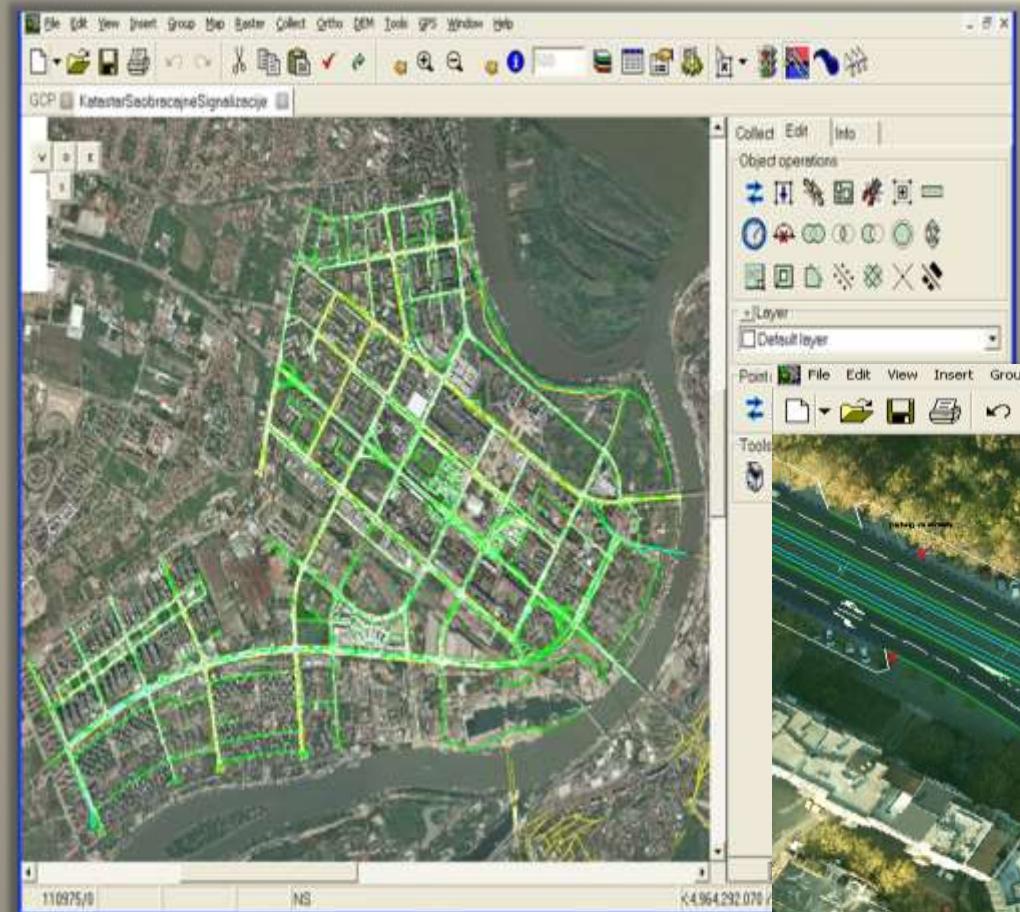
WB - Western Balkans Urban Mobility Initiative

- Sveobuhvatni cilj je stvoriti niz projekata koji se mogu isplatiti, u smislu rješavanja identifikovanih izazova, a koji bi se zatim mogli finansirati putem subnacionalnih nedržavnih zajmova, direktno od privatnog sektora (JPP), ili kombinacijom istih kroz zajedničku saradnju IFC/IBRD.
- U prvoj fazi projekta zajednički smo procjenjivali položaj područja urbane mobilnosti (odabrana grupa gradova u regionu Zapadnog Balkana), identifikovali probleme i potencijalne intervencije u kojima WB može biti u mogućnosti da podrži gradove.
- Pojedinačni cilj predimplementacione faze projekta je odabir gradova i projekata za fazu implementacije (druga faza). Podgorica je odabrana za drugu fazu.
- Pokrenut je postupak potpisivanja "Pisma podrške" i definisani prvi koraci u implementaciji
- Izrada Studije elektrifikacije javnog prevoza (radni naziv) .

UNDP – project "Support to paradigm shift towards low carbon transport in Montenegro"

- Finansiranje od strane zelenog klimatskog fonda
- Kreiranje transportnog sektora koji je u stanju da zadovolji potrebe sadašnjih i budućih korisnika uz smanjenje emisija gasova staklene bašte
- Neki od ciljeva:
 - Promjena modela mobilnosti - umjesto korišćenja privatnih automobila obavljanje dnevnih putovanja javnim prevozom, biciklom i pješačenjem.
 - Dekarbonizacija privatnih automobila i autobusa.
- Benefit Grada je dekarbonizacija javnog prevoza sa fokusom na uvođenje električnih autobusa (gradske linije) i hibridnih autobusa (prigradske linije), kao i uspostavljanje neophodne infrastrukture (stanice za napajanje, održavanje, prilagođavanje kapaciteta infrastrukture).

New project - Signalization cadastre

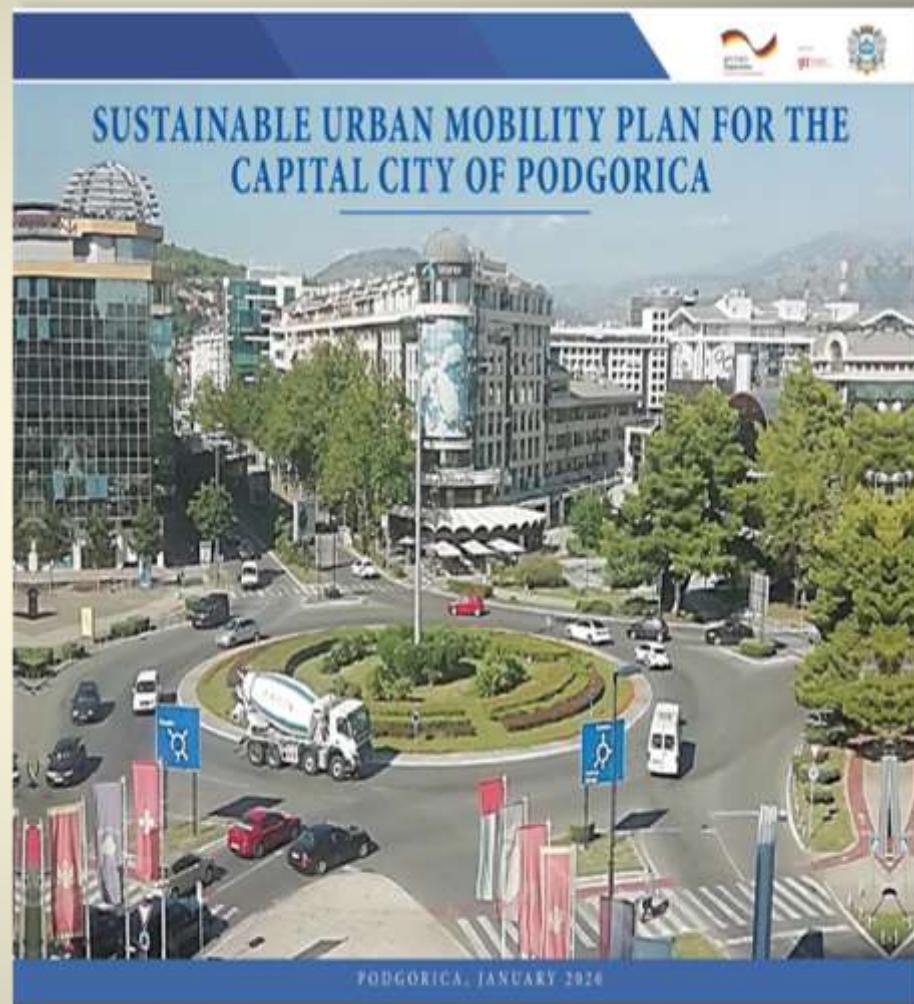
Centar za monitoring i kontrolu saobraćaja

- Cilj je Integralni saobraćajni centar Glavnog grada.
- Sistem koji će omogućiti sistemsko upravljanje, organizovanje i nadzor nad funkcionisanjem saobraćaja na teritoriji grada.
- Informacije vezane za javni i individualni saobraćaj
- Osnova za donošenje odgovarajućih odluka u usmjeravanju saobraćaja u smislu širenja kapaciteta i smanjenja opterećenja.
- Rad sistema u punom kapacitetu dopriniće efikasnijim i ravnomjernijim kretanjima prevoznih sredstava, smanjenju broja saobraćajnih nezgoda i unaprjeđenju bezbjednosti, bolju organizovanost i regulaciju "tranzitnog" saobraćaja, smanjeni negativni uticaj transporta na životnu sredinu.
- U Centru će se generisati sve informacije o stanju saobraćaja u gradu (statističke i postojeće) na terenu, uvezivanjem sa drugim relevantnim institucijama, korišćenjem dostupnih podataka odnosno svih podataka iz postojećih izvora koji se odnose na saobraćaj, kao i informacije o trenutnim građevinskim radovima, javnim manifestacijama, odnosno podaci o svim aktuelnim događajima na saobraćajnoj infrastrukturi grada.
- Prva faza razvoja Centra za monitoring i kontrolu saobraćajnog sistema obuhvatila je sistem elektronske karte i praćenje kretanja autobusa.
- Takođe, softwersko rješenje za katastar signalizacije predstavlja značajnu komponentu Centra.

DUGOROČNO MI ŽELIMO DA DOSTIGNEMO VIZIJU:

“Podgorica je moderan grad, fokusiran na ljude i kvalitet života svih građana.”

“Transportni sistem je efikasan i bezbjedan, dostupan i pristupačan za sve, socijalno pravedan, usmjeren ka zaštiti životne sredine i orijentisan ka aktivnim vidovima mobilnosti.”

Proces stvaranja održive urbane mobilnosti

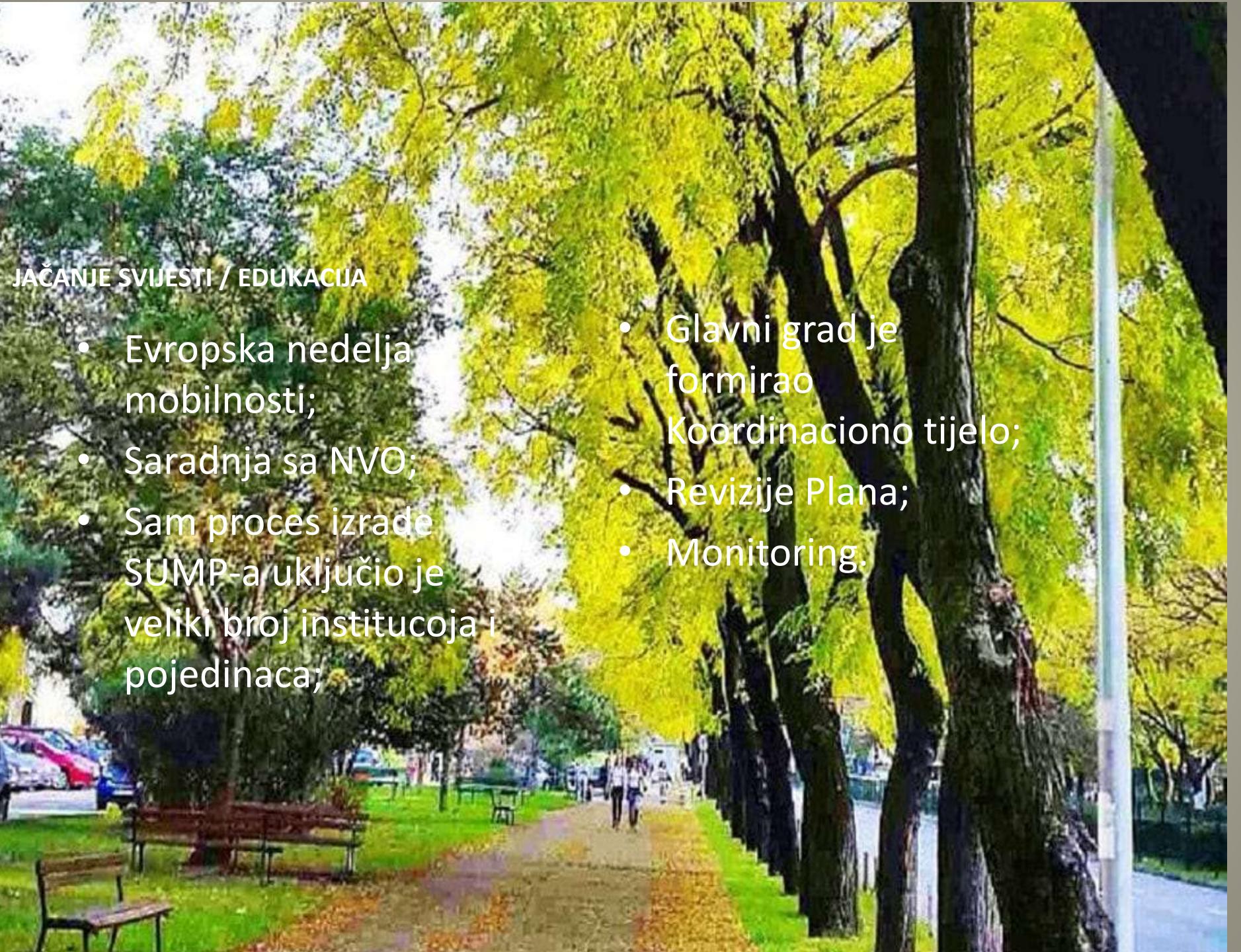
Planovi

- Smanjenje negativnog uticaja saobraćaja na životnu sredinu i zdravlje;
- Balans u razvoju svih modela transporta;
- Studija razvoja tramvajskog transporta (Grad Prag).

Budžet

Novac za unaprjeđenje infrastrukture:

- Biciklističke staze;
- Autobuska stajališta;
- Sistem elektronske karte;
- Klikbus app.

JAČANJE SVIJESTI / EDUKACIJA

- Evropska nedelja mobilnosti;
- Saradnja sa NVO;
- Sam proces izrade SUMP-a uključio je veliki broj institucija i pojedinaca;
- Glavni grad je formirao Koordinaciono tijelo;
- Revizije Plana;
- Monitoring.

Hvala na pažnji!

GLAVNI GRAD PODGORICA

Sekretarijat za saobraćaj: saobracaj@podgorica.me